

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 sierpnia 2013r. powódka A. W. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o zasądzenie od pozwanego G. U. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 20.675,12 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 września 2010r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 11 kwietnia 2008 r. złożyła wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi (...) ze składką regularną. Na podstawie powyższej umowy powódka dokonywała comiesięcznych wpłat w wysokości 1.000 zł, która to kwota była wydatkowana przez pozwaną spółkę na zakup jednostek uczestnictwa Ubezpieczeniowych Funduszy Kapitałowych. Wskazano nadto, że w dniu 13 września 2010 r. umowa uległa rozwiązaniu wskutek braku wpływu w terminie wymagalnych składek i nieuiszczenia ich przez powódkę w dodatkowym terminie 30 dni wyznaczonym przez ubezpieczyciela w wezwaniu, a następnie poinformowano powódkę, że wartość jej polisy na dzień rozwiązania umowy wynosiła 28.051,77 zł i że po potrąceniu opłaty manipulacyjnej w kwocie 23.884,00 zł, powódce zostanie wypłacona kwota 7.376,88.zł, na którą składały się kwota 3.168,88 zł tytułem nadpłaty oraz kwota 4.208 zł stanowiąca wysokość rachunku. Nadto powódka podniosła, że Ogólne Warunki Ubezpieczenia (dalej: OWU) nie zostały jej doręczone przed zawarciem umowy, co w konsekwencji prowadzi do uznania, iż w myśl art. 384 §1 k.c. postanowienia zawarte w OWU nie wiążą powódki. Dodatkowo podniesiono, że wszelkie postanowienia ogólnych warunków umowy, które stanowią podstawę zmniejszenia posiadanych przez powódkę środków pieniężnych stanowią swoistą karę umowną za rozwiązanie umowy i co za tym idzie są klauzulami niedozwolonymi w świetle brzmienia art. 385¹ k.c. Poza tym zwrócono uwagę, że pozwana pobierała przez czas trwania umowy różne opłaty w tym opłatę administracyjną i opłatę za zarządzanie funduszami.

(pozew, k. 3 – 8)

O odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. W uzasadnieniu zakwestionowano fakt, że powódka nie otrzymała OWU przed zawarciem umowy ubezpieczenia wskazując na dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia tj. polisę, w której zawarte jest oświadczenie powódki o otrzymaniu OWU. Wobec powyższego powódka miała pełną wiedzę odnośnie oferowanego produktu i warunków na jakich umowa zostaje zawarta. Pozwany podniósł ponadto, że powódka wielokrotnie była informowana o warunkach ubezpieczenia oraz warunkach wykupu. Pozwany wskazał także, że postanowień OWU nie można w żadnym razie uznać za naruszające interesy konsumenta ani sprzeczne z dobrymi obyczajami. Ponadto podniesiono, że powódka nie wskazała jakie to konkretnie dobre obyczaje naruszają postanowienia umowne zawarte w OWU. Dodatkowo, pozwany wskazał, że żądanie powódki jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i stanowi nadużycie praw podmiotowych. Z najdalej posuniętej ostrożności pozwany podkreślił, że aby można było powoływać się na klauzule niedozwolone wpisane na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w W. Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów konieczna jest z jednej strony tożsamość treściowa przywoływanych klauzul z kwestionowanymi przez powódkę, a dodatkowo należy ustalić, iż obie klauzule wywołują te same skutki.

(odpowiedz na pozew, k. 73-81)

Na rozprawie strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 kwietnia 2008 roku powódka A. W. złożyła wniosek o zawarcie Umowy Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczeniowymi Funduszami Kapitałowymi (...) ze składką regularną w wysokości 1000 zł miesięcznie.

(wniosek k.12-13)

Na podstawie powyższego wniosku w dniu 16 kwietnia 2008 roku została wystawiona polisa ubezpieczeniowa nr (...) potwierdzająca zawarcie umowy ubezpieczenia.

(polisa k. 14)

Integralną część umowy stanowiły Ogólne Warunki Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczeniowymi Funduszami Kapitałowymi (...), Ogólne Warunki Dodatkowego (...) na wypadek śmierci w wyniku (...), Z. lokowania środków ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, które nie były negocjowane indywidualnie z powódką, ale które powódka otrzymała przed zawarciem umowy.

(zeznania powódki k. 110-112, oświadczenie powódki k. 71, Ogólne Warunki Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczającymi Funduszami kapitałowymi (...) k. 24-34, Ogólne Warunki Dodatkowego (...) na wypadek śmierci w wyniku (...) k. 34-35, Tabela opłat i limitów k. 35-37, Z. lokowania środków ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych k. 38-41)

Z artykuł III ust. 2 OWU wynikało, że zakres ubezpieczenia obejmuje śmierć ubezpieczonego w okresie udzielania ochrony ubezpieczeniowej.

Artykuł VI ust. 5.3 OWU stanowił, że umowa ulega rozwiązaniu w przypadku nieopłacenia przez Ubezpieczającego składki regularnej na zasadach określonych w ust. 6 i 7, z zastrzeżeniem art. VII ust. 9 i 10 oraz art. VIII.

Artykuł IX ust. 1 OWU stanowił z kolei, że wykup polisy polega na wypłacie ubezpieczającemu wartości wykupu. Polisa ma wartość wykupu równą sumie: wartości polisy, pomniejszonej o opłatę za wykup wartości polisy i wartości dodatkowej pomniejszonej o opłatę za całkowitą wypłatę wartości dodatkowej. Wysokość powyższych opłat podane są w Tabeli opłat i limitów (ust. 2). Według art. II wartość wykupu to kwota stanowiąca iloczyn liczby jednostek uczestnictwa znajdujących się na rachunku, nabytych za składki regularne i składki dodatkowe, i ceny sprzedaży jednostki uczestnictwa, pomniejszoną o opłatę za wypłatę wartości polisy oraz opłatę za wypłatę wartości dodatkowej. Wartość polisy to z kolei kwota stanowiąca iloczyn liczby jednostek uczestnictwa znajdujących się na rachunku, nabytych za składkę regularną i ceny sprzedaży jednostki uczestnictwa.

Opłata za wykup wartości polisy w 3 Roku polisy wynosiła 85 % wartości polisy utworzonej ze składki regularnej zgodnie z Tabelą opłat i limitów.

Z Artykułu X ust. 6 OWU wynikało, że z funduszu, nie będącego funduszem zewnętrznym pobiera się **opłatę za zarządzanie** naliczaną jako procent aktywów brutto funduszu. Zgodnie zaś z Artykułem XI ust. 5 w dniu rozpoczęcia każdego miesiąca polisy Towarzystwo nalicza **opłatę administracyjną** w wysokości określonej w Tabeli opłat i limitów. Poza tym Towarzystwo, zgodnie z ust. 7, pobiera **opłatę manipulacyjną** od każdej wpłaconej składki dodatkowej. Ponadto Towarzystwo nalicza **opłatę za zarządzanie grupami funduszy** (ust. 8).

(Ogólne Warunki Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczającymi Funduszami Kapitałowymi (...) k. 24-34, Tabela opłat i limitów k. 35-37)

Pismem z dnia 16 czerwca 2010 r. pozwany poinformował powódkę o powstałej zaległości w opłacaniu składki oraz wezwał ją do uregulowania zaległej płatności do dnia 30 czerwca 2010 r., wskazując jednocześnie, iż wobec braku zapłaty zaległej składki do dnia 13 września 2010 roku umowa ubezpieczenia ulegnie rozwiązaniu i zostanie wypłacone wartość wykupu. Wskazane pismo zostało automatycznie wygenerowane z systemu. Opatrzono było podpisami M. J. (1) i M. R..

(zeznania świadka M. J. (1) k. 94, pismo z dnia 16 czerwca 2010 r. k. 17 i k. 72)

Umowa z powódką została rozwiązana z dniem 13 września 2010 roku.

(pismo z dnia 17 maja 2013 roku k. 20)

W związku z rozwiązaniem przedmiotowej umowy pozwany wypłacił powodce wartości wykupu polisy w kwocie 4.207,77 zł oraz nadpłaty w wysokości 3.168,88 zł, pobierając przy tym opłatę za wykup w wysokości 23.844 zł, stanowiącej 85% wartości polisy utworzonej ze składki regularnej należnej w pięciu latach polisy.

(pismo z dnia 29 września 2010r. k. 16, pismo z dnia 17 maja 2013 roku k.20-23)

Pismem z dnia 22 kwietnia 2013r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty w ciągu 7 dni kwoty 22.741,54 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia rozwiązania umowy.

(pismo z dnia 22 kwietnia 2013r. k. 18-19)

W odpowiedzi na ww. pismo doręczonej pozwanej w dniu 23 kwietnia 2013 roku pozwana spółka przedstawiła szczegółowe rozliczenie umowy o nr (...), jednocześnie odmawiając spełnienia roszczenia powódki.

(pismo z dnia 17 maja 2013 roku k.20-23)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dokumentów. W ocenie Sądu dowody te, w zakresie w jakim stanowiły podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych, tworzą zasadniczo spójny i niebudzący wątpliwości w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a przez to zasługujący na wiarę, materiał dowodowy. Stwierdzić należy, że żadna ze stron nie poddawała w wątpliwość ich wiarygodności i mocy dowodowej, a Sąd nie dopatrył się w nich niczego, co uzasadniałoby powzięcie wątpliwości w tym zakresie z urzędu.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ubezpieczeń na okoliczność zasad kalkulacji i faktycznych kosztów poniesionych przez pozwaną w związku z rozwiązaniem umowy ubezpieczenia, kosztów objęcia ubezpieczeniem powódkę oraz oszacowania ryzyka w związku z zawarciem umowy z powódką (k. 140), gdyż okoliczności na które miał być przeprowadzony wskazany dowód nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Ponadto powód nie kwestionował, że pozwany ponosił koszty wynikające z zawierania umów, natomiast pozwana zobowiązana pod rygorem z art. 233 § 2 k.p.c. do przedstawienia umowy agencyjnej z pośrednikiem, dokumentów wskazujących na obowiązki pośredników, dokumentów wskazujących na koszty, jakie pozwana poniosła w związku z realizacją umowy, jej zawarciem, rozwiązaniem, zarządzaniem środkami nie złożyła tych dokumentów.

Sąd oddalił również wnioski dowodowe złożone przez stronę powodową o zwrócenie się do Rzecznika Ubezpieczonych o zajęcie stanowiska w przedmiocie pobierania od konsumentów opłat likwidacyjnych, zobowiązanie pozwanej do przedstawienia zbiorczego dla całego produktu rozliczenia za ostatnie 4 lata wskazujące jakie środki klienci pozwanej wpłacili na rzecz pozwanej, a jaki był stan tych środków po przeliczeniu ilości jednostek uczestnictwa na dzień 2013 roku oraz do przedstawienia rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dotyczących rezerw ubezpieczeń na życie oraz rezerwy ubezpieczeniowej jako niemających znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Sąd postanowił jednocześnie oddalić wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. R. z uwagi na fakt, iż zeznania tego świadka nie miały znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy zwłaszcza w kontekście zeznań złożonych przez świadka M. J. (2), której podpis widniał obok podpisu M. R. na korespondencji kierowanej do powódki i która przyznała, że korespondencja taka jest generowana automatycznie i jest szablonowa.

Ponadto Sąd pominął wyroki innych sądów, gdyż nie miały one znaczenia dla ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie.

Podobnie Sąd pominął zeznania świadka B. G., która jedynie ogólnie wskazała jak wyglądały spotkania z klientami oraz świadka A. T., która również nie miała wiedzy na temat wniosku o zawarcie ubezpieczenia podpisanego przez powódkę.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w znacznej części.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną między stronami był fakt zawarcia i rozwiązania łączącej strony umowy ubezpieczenia na życie, jak również fakt pobrania przez pozwanego opłaty za wykup polisy w trzecim roku jej trwania. Istota sporu sprowadzała się natomiast do zasadności pobrania przez pozwanego powyższej opłaty. Powód bowiem nie kwestionował prawidłowości wyliczenia przedmiotowej opłaty, lecz podkreślał jej abuzywny charakter.

Na wstępie należy wskazać, że analizowana w niniejszej sprawie umowa jest umową mieszaną, z elementami klasycznego modelu umowy ubezpieczenia na życie i postanowieniami charakterystycznymi dla umów, których celem jest inwestowanie kapitału. Przewidziana umową ochrona ubezpieczeniowa ma jednak z uwagi na sumę ubezpieczenia charakter symboliczny. Zakresem ubezpieczenia była bowiem objęta jedynie śmierć ubezpieczonego w wyniku nieszczęśliwego wypadku, a podlegające wypłacie świadczenie w takiej sytuacji wynosiło sumę ubezpieczenia dla umowy dodatkowej. Głównym aspektem umowy było zatem inwestowanie składek wpłacanych przez powódkę.

Integralną częścią wskazanej umowy stanowiły Ogólne Warunki Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczającymi Funduszami Kapitałowymi (...) - wzorzec umowny ustalony przez ubezpieczyciela, który w świetle brzmienia art. 384 § 1 k.c. winien być doręczony powódce przed zawarciem umowy, by powódka była nim związana.

W niniejszej sprawie z zeznań powódki jak i ze złożonego przez nią oświadczenia wynikało, że otrzymała ona OWU przed podpisaniem umowy.

Analizując zatem zawartą między stronami umowę Sąd ustalił, iż w związku z rozwiązaniem umowy z powodu nieopłacenia składek następował wykup polisy polegający zgodnie z Artykułem IX OWU na wypłacie ubezpieczającemu wartości wykupu równej sumie: wartości polisy, pomniejszonej o opłatę za wykup wartości polisy i wartości dodatkowej pomniejszonej o opłatę za całkowitą wypłatę wartości dodatkowej. Wysokość powyższych opłat została określona w Tabeli opłat i limitów w punkcie 4.

W przedmiotowej sprawie doszło do rozwiązania umowy w trzecim roku trwania polisy. Zgodnie z zamieszczoną w OWU Tabelą opłat i limitów opłata za wykup wartości polisy w 3 Roku polisy wynosiła 85 % wartości polisy utworzonej ze składki regularnej. Pozwany dokonał w związku z tym wypłaty wartości wykupu polisy w kwocie 4.207,77 zł, pobierając przy tym opłatę za wykup w wysokości 23.844,00 zł.

Dokonując wykładni powyższych postanowień OWU Sąd miał na względzie brzmienie art. 385¹ k.c. stanowiącego, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które nie zostały z nim indywidualnie uzgodnione nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to jedynie postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Ustalenie bowiem, że poszczególne postanowienia OWU są postanowieniami niedozwolonymi, ma znaczenie ze względu na skutki prawne jakie rodzi uznanie postanowienia umowy za abuzywne. Wówczas, zgodnie z art. 385¹ § 2 k.c., zamieszczona w umowie klauzula abuzywna, nie wiąże konsumenta, a strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Z przytoczonego przepisu (...) k.c. wynika zatem, że możliwość uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowanie go z umowy zależy od spełnienia następujących przesłanek: postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, naruszając interesy konsumenta, nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia. Powyższe przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

W okolicznościach niniejszej sprawy bezspornym było, iż przedmiotowa umowa ubezpieczenia została zawarta przez przedsiębiorcę (pozwanego) z konsumentem (powódką) oraz że kwestionowane postanowienia nie zostały z powódką uzgodnione indywidualnie. Zostały one bowiem zawarte we wzorcu umownym jakim były Ogólne Warunki Ubezpieczenia na Życie z Ubezpieczającymi Funduszami Kapitałowymi (...).

W konsekwencji, ponieważ postanowienia umowne będące przedmiotem analizy na gruncie rozpoznawanej sprawy stanowią postanowienia wzorca umownego, to obejmuje je domniemanie, iż nie zostały uzgodnione indywidualnie, którego to domniemania pozwany nie wzruszył. Sam bowiem fakt otrzymania przez powódkę OWU nie może być równoznaczny z uznaniem, iż powódka miała wpływ na treść umowy, którą zawarła z pozwanym. Twierdzenia pozwanego o tym, iż powódka miała pełną wiedzę odnośnie do warunków umowy nie są zdaniem Sądu wystarczające do przyjęcia, iż pozwany wykazał zgodnie z (...) § 4 k.c., że postanowienia umowy zostały uzgodnione z powódką.

W ocenie Sądu w omawianym przypadku nie budzi wątpliwości, że opłata za wykup nie jest świadczeniem głównym, czemu pozwany nie zaprzeczał. Wprawdzie ustawodawca nie określił, co należy rozumieć przez sformułowanie główne świadczenia stron, ale należy przyjąć, że są to takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których uzgodnienia nie doszłoby do jej zawarcia. Tymczasem do wykupu polisy i pobrania opłaty z tego tytułu dochodzi dopiero po rozwiązaniu umowy poza zakresem głównych świadczeń stron.

Nadto zdaniem Sądu Artykuł IX ust. 1 OWU który stanowił, że wykup polisy polega na wypłacie ubezpieczającemu wartości wykupu określonej jako suma wartości polisy, pomniejszonej o opłatę za wykup wartości polisy i wartości dodatkowej pomniejszonej o opłatę za całkowitą wypłatę wartości dodatkowej w powiązaniu z Tabelą opłat i limitów, z której wynikało, że opłata za wykup wartości polisy w 3 roku polisy wynosiła 85 % wartości polisy utworzonej ze składki regularnej kształtują obowiązki powódki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy.

Interes konsumenta należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, ale też każdy inny nawet niewymierny interes. Natomiast ocena zachowań w świetle dobrych obyczajów następuje najczęściej poprzez odwołanie się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerłość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Zatem postanowienia umów, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta, nie pozwalając na realizację tych wartości uznawane są za sprzeczne z dobrymi obyczajami. Tak również kwalifikowane są wszelkie postanowienia, które zmierzają do naruszenia równorzędności stron stosunku, nierównomiernie rozkładając uprawnienia i obowiązki między partnerami umowy. Brak równowagi kontraktowej jest bowiem jednym z podstawowych przejawów naruszenia dobrych obyczajów.

W świetle powyższego Sąd uznał przedmiotowe postanowienie za sprzeczne z dobrymi obyczajami tj. przede wszystkim z zasadą lojalności i uczciwości wobec klienta, który zawierając swoje bezpieczeństwo profesjonalnemu podmiotowi oczekuje kompetentnej usługi w zamian za racjonalne ekonomicznie wynagrodzenie, tu – składkę ubezpieczeniową. Nie stanowi zgodnego z dobrym obyczajem postępowania uwiązanie kontrahenta do przedsiębiorcy poprzez wytworzenie między profesjonalistą a konsumentem sztucznej więzi finansowej niezajdującej oparcia w ekonomicznie przedsięwzięcia. Jednocześnie analizowane postanowienie bezsprzecznie rażąco narusza interes powódki przede wszystkim interes ekonomiczny. Sąd stwierdził, że w sprawie doszło do znacznego odbiegnięcia od zasad uczciwego wyważenia praw i obowiązków poprzez nieuczciwe obciążenie powódki nadmierną opłatą za wykup polisy. Wskazać w tym miejscu należy, że ani umowa, ani OWU nie wskazują, jaki jest charakter tej opłaty, za jakie czynności jest pobierana, od czego zależy jej wysokość, poza tym, że jak wynika z Tabeli opłat i limitów jej wysokość zależy od czasu trwania umowy. Natomiast aspekt informacyjny ma doniosłe znaczenie. Wyjaśnienie w postanowieniach ogólnych warunków umów mechanizmu wyliczania tej opłaty pozwoliłoby realnie ocenić wszystkie aspekty proponowanej przez pośrednika umowy ubezpieczenia i ocenić, czy zawarcie umowy jest rzeczywiście korzystne dla powódki z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, które mogą nastąpić w przyszłości i skłonić do ewentualnego wcześniejszego rozwiązania tej umowy.

Nie uszło również uwadze Sądu, że podobne klauzule umowne zostały wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych pod numerami (...), (...), (...), (...). Między innymi do rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonego przez

Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów została wpisana na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pod pozycją nr 3834 postanowienie ustalające wysokość opłaty likwidacyjnej od środków wypłacanych z subkonta składek wynoszące 99% środków wypłacanych z subkonta składek w 1 roku polisowym, 99% w 2 roku, 80% w 3 roku, 70% w 4 roku, 60% w 5 roku, 50% w 6 roku, 40% w 7 roku, 30% w 8 roku, 20% w 9 roku i 10% w 10 roku polisowym.

Porównując treść powyższych klauzul do treści Tabeli opłat za całkowity wykup polisy stanowiącej część OWU stanowiących integralną część umowy ubezpieczenia zawartej między powódką a pozwanym Sąd stwierdził, że chociaż wskazane wyżej w postanowieniach wartości procentowe nie odpowiadają dokładnie wartościom procentowym opłatę za wykup wartości polisy to są to wartości bardzo zbliżone i co znamienne, tak w przypadku klauzul zamieszczonych w rejestrze jak w przypadku analizowanego postanowienia, wartości te pochłaniają ogromną część wpłaconych składek, a w początkowym okresie praktycznie ich całość.

Podsumowując zatem, wobec spełnienia przesłanek z art. 385¹ k.c. zakwestionowane postanowienia umowne określające wysokość opłaty za wykup i potrącania jej z wartości wykupu polisy przy jej wypłacie stanowią, w ocenie Sądu, klauzule abuzywne. W konsekwencji postanowienia takie nie wiążą w obliczu ważnej i obowiązującej pozostałej części umowy.

Pozwany wprawdzie podnosił, że żądanie powódki jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i stanowi nadużycie praw podmiotowych w świetle art. 5 k.c.

W ocenie Sądu nie sposób podzielić argumentacji pozwanego. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę na całkowicie wyjątkowy charakter art. 5 k.c., który przełamuje zasadę, że wszystkie prawa podmiotowe korzystają z ochrony prawnej. Jej odmowa musi być zatem uzasadniona faktem zachodzenia okoliczności rażących i nieakceptowanych (wyrok SN z dnia 24 kwietnia 1997 r., II CKN 118/97, OSP 1998, z. 1, poz. 3, z glosą A. Szpunara; tak samo wyrok SN z dnia 24 stycznia 2013 r., II CSK 286/12, LEX nr 1293949). Art. 5 k.c. legitymuje zatem Sąd do dokonywania korekty obowiązujących przepisów prawa w każdym przypadku, gdy uzna wynik ich stosowania za niesłuszny, niesprawiedliwy. Instytucja nadużycia prawa przewidziana we w/w artykule ma zapobiegać powstawaniu sytuacji, w których stosowanie litery prawa prowadziłoby do rozstrzygnięć rażąco niesłusznych.

W niniejszej sprawie trudno dopatrzeć się w działaniu powódki nadużycia praw podmiotowych. Powódka wpłaciła bowiem tytułem składek ubezpieczycielowi kwotę 28.051,77 zł, zaś w wyniku rozwiązania umowy otrzymała z tytułu wartości wykupu polisy tylko kwotę 4.207,77 zł, gdyż pozwany pobrał opłatę za wykup w wysokości 23.844 zł ustaloną w oderwaniu od ilości środków zgromadzonych na rachunku a w powiązaniu jedynie z czasem trwania umowy. Poza tym pozwana poza wskazaną opłatą pobierała w czasie trwania umowy od powódki również inne opłaty szczegółowo wskazane w Artykule X i XI OWU.

Wobec zatem uznania za abuzywne postanowienia umownego, na podstawie którego wartość wykupu polisy miała być pomniejszona o opłatę za wykup, postanowienie to nie wiąże. W konsekwencji w związku z rozwiązaniem umowy wypłacie winna podlegać wartość wykupu polisy bez pomniejszenia jej o opłatę za wykup.

Wartość polisy wynosiła 28.051,77 zł, a opłata za wykup polisy stanowiła kwotę 23.844 zł. Ponieważ w niniejszej sprawie powódka dochodziła jedynie części zatrzymanych przez pozwanego środków z tytułu opłaty za wykup tj. kwoty 20.675,12 zł, należało więc taką kwotę zasądzić od pozwanego na jej rzecz, o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., który stanowi, iż w razie, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W oparciu o powołany przepis, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki odsetki ustawowe od dnia 1 maja 2013 r., tj. od dnia następującego po ostatnim dniu terminu wskazanego przez powódkę w skierowanym do pozwanego wezwaniu do zapłaty. Wezwanie to zostało wystosowane dnia 22 kwietnia 2013 roku i odebrane przez pozwanego dnia 23 kwietnia 2013 roku. Powódka określiła 7-dniowy termin na spełnienie świadczenia, który upłynął z dniem 31 kwietnia 2015

roku. Dnia 1 maja 2013 roku wierzytelność powoda stała się zatem wymagalna. Zgodnie bowiem z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W zakresie zatem odsetek ustawowych liczonych od dnia 14 września 2010r. do dnia 31 kwietnia 2013r. powództwo podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie 2 wyroku.

W ocenie Sądu nie ma podstaw do zasądzenia odsetek od dnia następnego po dniu rozwiązania umowy. Umowa nie regulowała bowiem terminu wypłaty wartości wykupu polisy bez pomniejszania jej o opłatę za wykup. Z tych też względów zastosowanie w takiej sytuacji znalazł art. 455 k.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając je w kwocie 3.451,00 zł na rzecz strony powodowej, uwzględniając w tym opłatę od pozwu w wysokości 1034 zł, opłatę od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 2400 zł ustalonego na podstawie § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz.U. 2002 nr 163 poz. 1349).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.